

Cizí těleso v močové trubici

MUDr. Šárka Kudláčková, Ph.D.

Urologická klinika LF UP a FN Olomouc

Cizí těleso v močových cestách je diagnóza, se kterou se v praxi setká každý urolog. Tyto kazuistiky jsou zajímavé zejména vynalézavostí pacientů, jaké předměty lze do močových cest svépomocí zavést.

Klíčová slova: cizí těleso, močová trubice, sexuální aktivita.

Foreign body in the urethra

Foreign body in the urinary tract is a diagnosis that every urologist encounters in practice. These case reports are particularly interesting due to the inventiveness of patients in terms of what objects can be self-inserted into the urinary tract.

Key words: foreign body, urethra, sexual activity.

Úvod

Cizí těleso se do močové trubice nejčastěji dostane zavedením přes zevní ústí (1). Zcela raritně může jít o prostup přes měkké tkáně při traumatu nebo málo často pak iatrogeně při instrumentaci v močových cestách. Dle statistik jde ve většině případů o nežádoucí průvodní jev při sexuální aktivitě, a to buď autoerotické, či partnerské. Až v 35,6% případů cizího tělesa v močových cestách se jedná o osoby se sníženým intelektem či poruchami osobnosti (2). Může jít taktéž o domácí léčbu močové retence, při níž dojde k nechtěnému vklouznutí domácí vyrobených katetrizačních pomůcek. Jde o diagnózu málo častou, ale ve své praxi se s ní setká prakticky každý urolog (3–6). Součástí diagnostického algoritmu je důkladně odebraná anamnéza, fyzikální vyšetření doplněné zobrazovacími metodami a následná extrakce cizího tělesa endoskopicky či otevřenou cestou. Komplikace mohou být časné ve formě infekce močové či retence moči, nebo pozdní v podobě striktury uretry, dekubitů a litiázy.

Kazuistika

Šestatřicetiletý pacient byl odeslán na urgentní příjem pro cizí těleso v močové trubici, které mu zavedla přítelkyně v rámci sexuálních hrátek, kdy měl pacient zavázané oči, a tedy neviděl, o jaký předmět se jedná. Pravděpodobně plastové držadlo či mezizubní kartáček. Při fyzikálním vyšetření byl hmatný tuhý předmět

v uretře v délce cca 5–6 cm. V lokální anestezii mu byla rigidním nástrojem prohlédnuta penilní uretra, která byla prokrvácená v celé délce a v oblasti penoskrotálního úhlu byl identifikován bělavý předmět. Rigidními kleštěmi se extrahovat nedařilo, úspěšná extrakce proběhla až pomocí flexibilních klíčtek. Byl extrahován mezizubní kartáček i s pouzdrém. Vzhledem k prokrvácení a otoku v močové trubici výkon dále neforsírován, a proto nebyla provedena cystoskopie. Na závěr výkonu byl pacientovi zaveden permanentní katétr, podána ATB a anti-edematózní terapie. Po pěti dnech se pacient vrátil na urgentní příjem s upřesněním anamnézy. Společnice po nátlaku pacienta upřesnila

Obr. 1. Detail mezizubního kartáčku shora

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethics approval and consent to participate:

The authors attest that their study is in compliance with human studies committees and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the Food and Drug Administration guidelines, including patient consent where appropriate. The authors also declare that their paper is in accordance with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018.

Conflict of interest and financial disclosures:

None.

Consent for publication:

None.

Author's contributions:

None.

Cit. zkr: Urol. praxi. 2025;26(3):173-174

<https://doi.org/10.36290/uro.2025.076>

Článek přijat redakcí: 7. 4. 2025

Článek přijat k tisku: 15. 4. 2025

MUDr. Šárka Kudláčková, Ph.D.

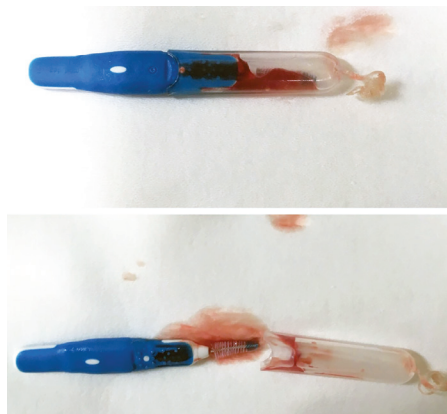
sarka.kudlackova@fnol.cz

informace – do močové trubice zavedla kartáček dva a tyto byly spojené mezizubní nití. Byl proveden prostý snímek, na němž se se znalostí zaváděného cizího tělesa dal identifikovat stín v těsné blízkosti zavedeného permanentního katétru. Následovala další instrumentace rigidním cystoskopem a podařilo se touto cestou extrahovat i druhý mezizubní kartáček, který plaval prebulbárně v uretře. Dále byla prohlédnuta i prostatická uretra a močový měchýř, kde již byl nálezn bez patologie. Opět jsme zavedli permanentní katétr a pacient byl s doporučením extrakce katétru za 7–10 dní předán do spádu s apelací na následné dovyšetření možných komplikací, mj. striktury uretry. O dalším vývoji již nemáme informace.

Diskuze

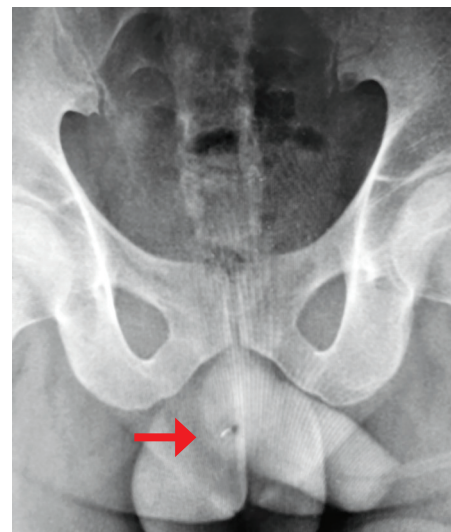
Jedna z běžných možností přítomnosti cizího tělesa v uretře je autoerotická či partnerská erotická aktivita. Společnost však tuto aktivitu vnímá na hranici perverznosti, a tedy je snaha faktickou stránku věci / realitu při sdělování anamnézy upravovat. V daném případě mohl hrát roli i fakt, že šlo o placenou společnost a nikoliv přítelkyni. Vzhledem k tomu, že

Obr. 2. Mezizubní kartáček z boku a po vyjmutí plastové krytky

byl předmět hmatný na hrázi a kartáček byl extrahován vcelku, nepomýšleli jsme na možnost, že by předmětů mohlo být více, a tedy jsme neprovedli prostý snímek, na kterém bychom mohli stín dalšího kartáčku identifikovat. Nativní CT by v daném případě asi mělo přesvědčivější obraz než prostý snímek, na kterém byla patrná jen diskretní kovová část kartáčku. Dokončení endoskopického vyšetření při první extrakci se za daných okolností nejevilo jako přínosné a bylo v plánu po zklidnění otoku.

Obr. 3. Prostý snímek malé pánve s patrnou drobnou kovovou součástí mezizubního kartáčku

Závěr

Ať je důvodem zamlčení skutečnosti stud či snížený intelekt pacienta, vždy je nutno pomýšlet na to, že zaváděných cizích těles může být vícero. Pokud to situace umožní, je třeba provést tedy kompletní uretrocystoskopii a předtím prostý snímek či nativní CT. Samozřejmě je pak v časovém odstupu provedení uretrografie k identifikaci možných pozdních komplikací.

LITERATURA

1. Tanagho EA, McAninch JW. Smith's General urology 1988: 559-560.
2. Rodríguez D, Thirumavalavan N, Pan S, et al. Epidemiology of genitourinary foreign bodies in the united states emergency room setting and its association with mental health disorders. *Int J Impot Res.* 2020;32(4):426-433.
3. Kočovská P, Toufarová P, Klečka J, et al. Cizí tělesa zavedená do urogenitálního traktu za účelem sexuální stimulace. *Ces Urol.* 2013;17(1):28-35.
4. Gocalová K, Starczewski J. Cizí tělesa v močovém měchýři.

- Urol. praxi. 2016;17(3):131-132
5. Zouman R. Cizí tělesa v močovém měchýři. *Urol. praxi.* 2023;24(4):260-262.
6. Mucha Z, Rajmon P, Vidlák A. Kuriozní urologické komplikace sexuálně motivovaného chování *Urol.praxi.*2003;3:122-127.